

Szegedi Ítéltábla
Bhar.III.168/2014/9.

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Szegeden, 2014. június 24. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt **az I.rendű vádlott és társai** ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** mint másodfokú bíróság 2013. december 10. napján kihirdetett **1.Bf.143/2012/48.** számú ítéletének az I. r. és a III. r. vádlottakra vonatkozó és fellebbezések folytán felülbírált részét megváltoztatja az alábbiak szerint:

a vádlottak cselekményeit költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] **minősíti** , melyeket a III. r. vádlott bűnsegédként követett el.

A III. r. vádlott szabadságvesztését 10 (tíz) hónapra **enyhíti.**

Mindkét vádlott a szabadságvesztésből legkorábban annak kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az I. r. vádlott tekintetében a pénzmellékbüntetés kiszabására és meg nem fizetés esetén történő átváltoztatására, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.B.3171/2001/99. számú ítéletével kiszabott 2 (kettő) év börtönbüntetés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezéseket **mellőzi.**

Felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy az I. r. vádlott vonatkozásában a vagyonelkobzás elrendelhetőségéről különleges eljárás keretében rendelkezzen.

Megállapítja, hogy a Szegedi Városi Bíróság 3.B.2078/2008/46. számú ítéletét helyesen 2011. október 26. napján hirdette ki.

Egyebekben a másodfokú ítéletnek az I. r. és a III. r. vádlottakra vonatkozó és fellebbezések folytán felülbírált részét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

Az első fokon eljáró Szegedi Városi Bíróság a 2011. október 26. napján meghozott 3.B.2078/2008/46. számú ítéletével az I. r. és a III. r. vádlottakat folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés és (3) bekezdés], folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §], folytatólagosan elkövetett, a számvitel rendjének megsértése vétsége [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) és b) pontja], mely cselekményeket a III. r. vádlott bűnsegédként követett el, egyezően - halmazati - büntetésül 1 év 8 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra, és az I. r. vádlottat mellékbüntetésül 100 napi tétel pénzbüntetésre is ítélte. Egy napi tétel összegét 1.000.- forintban állapította meg és a 100.000.- forint pénzmellékbüntetést meg nem fizetés esetén 100 napi szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.

I. r. vádlottal szemben elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.B.3171/2001/99. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetés végrehajtását. Kötelezte a vádlottakat, hogy a II. r. vádlottal egyetemlegesen fizessenek meg az államnak 235.710.- forint bűnügyi költséget.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be az ügyész, mindkét vádlott terhére, hosszabb tartamú börtönbüntetés és hosszabb tartamú közügyektől eltiltás, és I. r. vádlottal szemben magasabb összegben meghatározott pénzmellékbüntetés kiszabása végett,

Az I. r. vádlott és védője a bűnösség téves megállapítása miatt felmentés érdekében, a III. r. vádlott és védője felmentés érdekében.

A Csongrád Megyei Főügyészség az ügyész által bejelentett fellebbezést fenntartotta, és az első fokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy a másodfokú bíróság az I. r. és a II. r. vádlottakat az ellenük folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése vétsége - melyben a III. r. vádlott bűnsegédi minősége került megállapításra - miatt emelt vád alól mentse fel, és mindkét vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztést és közügyektől eltiltást, valamint az I. r. vádlottal szemben magasabb összegű pénzmellékbüntetést szabjon ki, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

A másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék a 2013. december 10. napján meghozott 1.Bf.143/2012/48. számú ítéletével Szegedi Városi Bíróság fenti ítéletét megváltoztatta és az I. r. és a III. r. vádlottakat az ellenük folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése vétsége [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) és b) pont] - melyben a III. r. vádlott bűnsegédi minősége került megállapításra - miatt

emelt vád alól felmentette.

Az I. r. és a III. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát egyezően 1 év 4 hónapra enyhítette. Az I. r. vádlott vonatkozásában a pénzbüntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést mellőzte, és - megállapítva, hogy az alkalmazott elkövetéskori törvény alapján szabadságvesztés mellett pénzbüntetés kiszabására nincs törvényi lehetőség - 500.000.- forint pénzmellékbüntetésre is ítélte. Úgy rendelkezett, hogy a pénzmellékbüntetést meg nem fizetés esetén 10.000.- forintonként kell egy napi börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni. Az első fokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből az I. r. vádlottat 3.375.- forint, míg az I. r. és a III. r. vádlottakat a II. r. vádlottal egyetemlegesen 235.710.- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy 1.500.- forint bűnügyi költséget az állam visel. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy annak bevezető részéből egyes tárgyalási napokra történő hivatkozást mellőzte, és megállapította, hogy az I. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma: [személyazonosító igazolvány szám], tartózkodási helye: [település, utca, házszám] szám.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezést jelentett be az I. r. vádlott és védője felmentés és a III. r. vádlott és védője irányát meg nem jelölve, de feltehetően a vádlott felmentése érdekében.

A másodfokú ítélet a II. r. vádlott vonatkozásában 2014. február 5. napján jogerőre emelkedett, és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.101/2014/1/II. számú átiratában az I. r. és III. r. vádlottak cselekményeinek a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) szerinti minősítését, ezért a másodfokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítéltábla cselekményeiket költségvetési csalás büntették [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (4) bekezdés b) pont], valamint folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat-felhasználása vétségének [Btk.345. §] minősítse, s ezért mindkét vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztést és közügyektől eltiltást szabjon ki, állapítsa meg, hogy mindkét vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra, valamint az I. r. vádlottal szemben 26.840.074.- forintra vagyonelkobzást is alkalmazzon. Észrevételezte, hogy a vádlottakkal szemben indokolt lett volna gazdasági társaság vezető tisztségviselésétől való eltiltás mellékbüntetés alkalmazása is, de a súlyosítási tilalomra tekintettel ennek csak a megállapítására szorítkozhatott.

Az I. r. vádlott védője fellebbezését a másodfokú eljárásban írásban indokolta, melyet a nyilvános ülésen is fenntartott. Ebben elsődlegesen a Be. 399. § (5) bekezdése alapján a másodfokú ítéletnek - és szükség esetén az első fokú ítéletnek is - a hatályon kívül helyezését, másodlagosan a másodfokú bíróság ítéletének az elbíráláskor

hatályos Btk. szerinti minősítés alkalmazásával a megváltoztatását és az I. r. vádlottal szemben a büntetés enyhítő rendelkezés alkalmazásával történő kiszabását indítványozta.

A hatályon kívül helyezést álláspontja szerint az alapozza meg, hogy a másodfokú bíróság az első fokú ítélet indokolásából a vádlottak által a 2011. szeptember 12. napján tartott tárgyaláson előadottakat mellőzte és így, a megmaradt bizonyítékok mellett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem maradt megalapozott, ugyanakkor ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság ítélete indokolást sem tartalmaz. Továbbá, a másodfokú bíróság a III. r. vádlottra vonatkozó orvosi iratok tartalmát tévesen értékelte, mert a vallomások megtételének időpontjaira vonatkozó adatok alapján emlékezőképességének zavarai állapíthatók meg, melyeket a III. r. vádlott vallomásainak értékelésekor figyelembe kellett volna venni.

A 2012. évi C. törvény alkalmazását azért indítványozta, mert ez esetben az adócsalás büntette költségvetési csalás büntettének minősül, amiért az I. r. vádlottal szemben lényegesen enyhébb büntetés kiszabására kerülhetne sor.

A fellebbezési nyilvános ülésen a III. r. vádlott védője is elsődlegesen a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a III. r. vádlott bizonyítottság, illetve bűncselekmény hiányában történő felmentését, harmadlagosan a szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamának méltányos mértékű enyhítését indítványozta.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket alaptalannak találta, az ügyészi indítványt részben osztotta.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védők bizonyítási indítványokat terjesztettek elő. A megállapított tényállás megalapozatlanságának kiküszöbölése érdekében kérték a III. r. vádlott elmeorvos-szakértői vizsgálatát az emlékezőképességének zavaraira tekintettel, annak megállapítása végett, hogy ez az állapota vallomásainak valóságtartalmát mennyiben befolyásolta, és az I. r. vádlott védője indítványozta még **(név)** tanú és a III. r. vádlott között lezajlott, a másodfokú eljárásban becsatolt beszélgetés hanganyagának, illetve ennek írásos formájának a bizonyítás anyagává tételét, mert döntő fontosságú tényeket tartalmaz az I. r. vádlott bűnösségének megállapíthatósága szempontjából.

Az ítélet tábla a védők bizonyítási indítványait elutasította, mert a Be. 388. § (2) bekezdése szerint a harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak. Ugyanezen bizonyítási indítványok előterjesztésére a másodfokú eljárásban is sor került, melyeket a másodfokú bíróság indokoltan elutasított (másodfokú ítélet 10. oldal utolsó és 11. oldal 1. bekezdése). Az ítélet tábla álláspontja szerint a tényállás megalapozottságát a védők által felvetett, és bizonyítási indítványként ismét előterjesztett hiányosság nem érinti, ezért e miatt hatályon kívül helyezésre nem kerülhetett sor.

A harmadfokú bíróság a Be. 387. § (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet, és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást felülbírált. Ennek során sem az első-, sem a másodfokú eljárásban az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést nem észlelt.

A tényállást viszont, a Be. 388. § (2) bekezdésére figyelemmel, az iratok alapján hivatalból kiegészítette, illetőleg helyesbítette az alábbiak szerint:

Az I. r. vádlott 2 évi, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésével kapcsolatban a próbaidő - helyesen - 2007. október 28. napján telt le, és végrehajthatósága 2012. október 28. napján elévült.

Az ítélet tábla a másodfokú ítélet 10. oldal 6. bekezdését a tényállásba emeli és kiegészíti azzal, hogy a III. r. vádlott depressziós és szorongásos tünetek miatt állt pszichiátriai kezelés alatt és 2008. évben nála borderline személyiségzavart diagnosztizáltak (másodfokú iratok 13. sorszám alatti ambuláns kezelőlap).

Egyebekben az ítéleti tényállás helyes és hiánytalan, melyet a harmadfokú bíróság ítélezése alapjául elfogadott.

Az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüknek is eleget téve helytállóan állapították meg az ügy eldöntése szempontjából releváns tényeket, a vádlottak vallomására, a tanúvallomásokra, az okirati bizonyítékokra és a szakértői véleményre alapítottnak.

A harmadfokú bíróság megalapozottság esetén, a Be. 398. § (1) bekezdése alapján, kötve van az első- és másodfokú bíróság által megállapított tényálláshoz. Álláspontja szerint jelen ügyben a tényállás nem iratellenes, téves ténybeli következtetéseket sem tartalmaz, ebből következően megalapozott és irányadó volt a harmadfokú eljárásban is. Megalapozott tényállás esetén a bizonyítékok mérlegelését a harmadfokú eljárásban sem lehet eredményesen támadni. Ezért a felmentésre irányuló fellebbezések sem vezettek eredményre.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen vonta le következtetést a vádlottak bűnösségére, és a másodfokú bíróság sem sértett jogszabályt a felmentő rendelkezések meghozatalakor.

A további cselekmények minősítését illetően viszont az első- és másodfokú bíróságok nem voltak figyelemmel az 1/2006. BJE határozat alapján követendő bírói gyakorlatra. Az adócsalás és a csalás között ugyanis valóságos alaki halmazat állapítható meg abban az esetben, amikor a hamis számla áfa tartalmának elszámolása

nem csupán a fizetendő adó mértékét csökkenti, hanem ezt meghaladó adó-visszaigénnyel is társul, és nem befolyásolja a minősítést, ha a visszaigénylés olyan módon történik, hogy másik adónemre, illetve másik időszakra beszámításra került. Ezért, az első- és a másodfokú bíróság által is, az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával a vádlottak pénzügyi cselekménye - helyesen - e törvény 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettének, és a 318. § (1) bekezdésébe ütköző és (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő folytatólagosan elkövetett csalás büntettének minősülne. Mivel e két bűncselekmény a Btk. 276. §-ába ütköző és aszerint büntetendő folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségével többszörös halmazatot jelentene, valamint mert a feltételes szabadságra bocsáthatóságra vonatkozó rendelkezés a jelenleg hatályos Btk. alapján lényegesen kedvezőbb, és arra is figyelemmel, hogy a vádlottak terhére ügyészi fellebbezés bejelentésére nem került sor, az ítélőtábla osztotta az ügyész álláspontját, mely szerint mindkét vádlott vonatkozásában kedvezőbb az elbíráláskori 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.).

Ezért a vádlottak cselekményeit egyezően, a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntettének és a Btk. 345. §-ába ütköző és aszerint büntetendő folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználás vétségének minősítette.

Az első-és másodfokú bíróság mindkét bűncselekményben a III. r. vádlott bűnsegédi bűnrészességét állapította meg. Az irányadó tényállás a költségvetési csalás büntettével kapcsolatban tartalmazza is, hogy a III. r. vádlott a fiktív számlák kiállításával az I. r. vádlottnak szándékosan segítséget nyújtott (első fokú ítélet 6. oldal 5. bekezdése) és mivel a fiktív számlákat az I. r. vádlott használta fel, ugyanez állapítható meg a magánokirat felhasználása vétségével kapcsolatban is. Ezért az ítélőtábla az ügyészi indítvánnyal szemben, ahogyan helyesen az első- és másodfokú bíróság is, azt állapította meg, hogy a III. r. vádlott a bűncselekményeket bűnsegédként követte el.

A bűnösségi körülményeket illetően a harmadfokú bíróság mindkét vádlottnál további enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy hosszú ideig álltak a büntetőeljárás hatálya alatt és a III. r. vádlottnál a pszichés megbetegedését.

A fentiekre és a bűnsegédi bűnrészességre tekintettel úgy ítélte meg, hogy a III. r. vádlott vonatkozásában alkalmazható a kétszeres enyhítés. Ezért, a Btk. 82. § (4) bekezdésére figyelemmel, (2) bekezdés c) és d) pontjai alapján, a szabadságvesztését 10 hónapra enyhítette.

Az I. r. vádlott esetében viszont, mivel a fiktív számlák kiállításának kezdeményezője és felhasználója ő volt, sem a szabadságvesztés, sem a közügyektől eltiltás enyhítését nem találta indokoltnak. Az alkalmazott Btk. szerint a pénzbüntetés már mellékbüntetésként nem, csak főbüntetésként szabható ki [Btk. 33. § (1) bekezdés d)

pont és (2) bekezdés]. A súlyosítási tilalomra tekintettel az I. r. vádlottal szemben a másodfokú bíróság által kiszabott pénzmellékbüntetés a kiszabott szabadságvesztés mellett pénzbüntetéssel nem váltható ki, mert ez esetben már több büntetés kiszabásáról lenne szó. Ezért az ítélet tábla az I. r. vádlott tekintetében a pénzmellékbüntetés kiszabására és meg nem fizetés esetén történő átváltoztatására vonatkozó rendelkezést mellőzte.

A Btk. 38. § (1) és (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett arról, hogy mindkét vádlott a szabadságvesztésből legkorábban, annak kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Tévedett a másodfokú bíróság, amikor azon indokolással, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés büntetés elévülésének félbeszakításánál az első fokú ítélet kelte az irányadó, és az I. r. vádlottal szemben helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, mely szerint elrendelte az I. r. vádlottal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.B.3171/2001/99. számú ítéletével kiszabott 2 évi börtönbüntetés végrehajtását is. Az erre vonatkozó, hatályban lévő 4/2006. BJE határozat szerint ugyanis, a felfüggesztett büntetés elévülése a próbaidő leteltének napjával kezdődik [1979. évi 11. számú tvr. 18/A. § (1) bekezdése] és a büntetés elévülését a próbaidő letelte után, a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelő **jogerős** bírósági határozat szakítja félbe. A jelen esetben a próbaidő leteltének napja 2007. október 28. napja, és a többszörösen módosított 1979. évi 11. számú tvr. 18. § (1) bekezdés d) pontja alapján az öt évet el nem érő tartamú szabadságvesztés elévülési ideje öt év, mely jelen esetben 2012. október 28. napján letelt. Mivel a próbaidő alatt elkövetett, jelen eljárásban elbírált bűncselekmények miatt hozott ítélet 2014. június 24. napján emelkedett jogerőre, a hivatkozott BJE határozat alapján a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajthatósága 2012. október 28. napján elévülés miatt megszűnt. Ezért az ítélet tábla e szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó rendelkezést is mellőzte.

Olyan adat nem merült fel, hogy az I. r. vádlott vállalkozását az adóhivatal határozattal, az adóhiány megfizetésére kötelezte volna, de az iratokból megállapítható, hogy az adófolyószámláján 4.200.000.- forint mulasztási bírság jóváírása megtörtént (nyomozati iratok iratmelléklet 2. kötet adófolyószámla 9. lapja), ami a vagyonek kobzásra való kötelezésnek akadálya lehet. Mivel ezen adatoknak további tisztázása és pontos megállapítása szükséges, az ítélet tábla az ügyészi indítvánnyal szemben az I. r. vádlott vonatkozásában vagyonek kobzás alkalmazását mellőzte. Arra tekintettel viszont, hogy egyébként a törvényi feltételei fennállnak, a Be. 570. § (1) bekezdés a) pontja alapján felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy az I. r. vádlott vonatkozásában a vagyonek kobzás elrendelhetőségéről különleges eljárás keretében rendelkezzen.

Észlelte az ítélőtábla, hogy a másodfokú bíróság ítéletének rendelkező része tévesen tartalmazza az első fokú ítélet kihirdetésének dátumát, mert az - helyesen - 2011. október 26. napja.

A kifejtettekből következik, hogy a másodfokú ítéletnek az I. r. és a III. r. vádlottakra vonatkozó, és fellebbezések folytán felülbírált részét a Be. 398. § (1) és (2) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

Szeged, 2014. június 24.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke

Dr. Nikula Valéria s. k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Halász Edina s. k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítélőtábla Bhar.III.168/2014/9. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 1.Bf.143/2012/48. számú ítéletének az I. r. és a III. r. vádlottakra vonatkozó, fellebbezések folytán felülbírált és jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2014. június 24.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke